

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

Rok II

Redaktor Naczelny JAN WALEWSKI
Redakcja i Administracja: Św. Rocha 3, telefon 10-06 i 2-73

Nr. 14 (85)

Na nowych torach pracy poselskiej

Białostok 18 stycznia 1931 r.

Największą tragedią każdego ustroju parlamentarnego jest przepeścić, jaka leży pomiędzy uprawieniami i zakresem obowiązków reprezentantów narodowych, a skalą ich faktycznych uzdolnień i zakresu wiedzy. Poseł, według Konstytucji, jest przedstawicielem całego Narodu, nie zaś jakichś poszczególnych warstw czy interesów. W gruncie rzeczy tedy, każdy poseł powinien obejmować całokształt interesów państwowych zarówno w ich biegu ogólnym, jak i w dziedzinach poszczególnych. Powinien być istotnie, według ironicznego wyrażenia Marszałka Piłsudskiego, jest nie „nadkonduktorem” i „nad-inżynierem”, to w każdym razie — znawcą spraw komunikacyjnych, technicznych, tembardziej zaś — gospodarczych, finansowych, skarbowych, prawnych i t. d. i t. d. Ze zaś w praktyce jest to nie możliwe, że przeciwnie, pięć- przynajmniej — pryncypalną wyborną bardzo często wypycha do ciał parlamentarnych ludzi o nader szczupłym zasobie umysłowym, przeto, zamiast ludzi posiadających wszechstronną wiedzę państwową, na ławach poselskich i senatorskich widzimy bardzo często bliższych wszystkim dziedzin, którzy głośnym frazesem pokrywają usłużą pustkę swej mołgownicy.

Klub Bloku Bezpartyjnego, który w ciągu obecnej sesji sejmowej zdołał się już wyznaczyć oryginalnością myśli twórczej, wszedł, zdaje się, na szczęśliwą drogę, która doprowadzić może do rozwiązania trudności leżących pomiędzy wymogami fachowości w pracy poselskiej a ich faktycznym brakiem lub niedostatkiem u wielu posłów.

Na ostatnim posiedzeniu klubu parlamentarnego B. B. W. R., prezes pos. Jędrzejewicz zakomunikował zebrany decyzję prezydium klubu o powołaniu do życia przy prezydium komisji fachowych, których zadaniem będzie opracowywanie planu prac B. B. W. R. w zakresie najbardziej podstawowych zagadnień życia państwowego.

Tym sposobem dana jest możliwość należytej pracy tym fachowcom, którzy znajdują się w gronie posłów i senatorów klubu parlamentarnego B. B. W. R. Jest to pomysł bardzo szczęśliwy i oryginalny — tego systemu pracy nie zna dotychczas żaden inny klub parlamentarny, które idą szablonoowymi drogami obsadzania komisji sejmowych w tym jedynie celu, by mieć w nich taką, a nie inną ilość głosów (nie mózgów).

W oryginalności pomysłu prezydium klubu B. B. W. R. idzie dalej jeszcze. Nie chce zasklebiać się w łonie samych tylko parlamentarzystów, tak skłonnych do ekskluzywności w stosunku do nie-posłów i nie-senatorów (którym, oczywiście, nie szczędziło się najgrubszych pochlebstw w okresie wyborczym). Prezydium klubu parlamentarnego B. B. W. R. przewiduje powoływanie do swych komisji fachowych, prócz posłów i senatorów, także fachowców nieparlamentarzystów. Jest to dowodem, że przewodnikom klubu B. B. W. R. chodzi przedewszystkiem o jaknajwszechstronniejsze oświetlenie zagadnień właśnie ze strony fachowej. Powołane są narazie następujące komisje fachowe: 1) do walki z kryzysem gospodarczym,

2) do spraw bezrobocia i organizacji ubezpieczeń społecznych, 3) dla spraw samorządowych, 4) dla spraw rolniczych, reformy rolnej, komasacji i t. d., 5) dla spraw podatkowych, 6) dla uspra-

wienia administracji, 7) dla spraw kulturalno- oświatowych. Szeroki to zasięg zadań i celów.

Należyte postawienie i usprawnienie komisji fachowych, jakie zdecydowało się powołać prezy-

djum klubu B. B. W. R., może okazać się walnym środkiem na drodze do uzdrowienia parlamentarizmu polskiego i podniesienia jego poziomu. Kto wie, czy oryginalny i szczęśliwy pomysł prezy-

djum klubu B. B. W. R. nie znajdzie nasładowców również i w krajach o najstarszej, a jakże dziś zachwianej w powadze tradycji parlamentarnej.

Przed sesją Rady Ligi Narodów Zdemaskowanie fałszywej gry Niemiec

Zdemaskowanie fałszywej gry Niemiec

GENEWA 17 bm. Mająca się rozpocząć jutro tj. w poniedziałek sesja Rady Ligi Narodów budzi wielkie zainteresowanie, a przede wszystkim zaś zainteresowanie budzą sprawy polsko-niemieckie. Rząd niemiecki prowadził gorącą akcję już od dłuższego czasu, wysyłając noty i fabrykując najrozmaitsze wiadomości skierowane przeciw Polsce, a nawet, jak ostatnio, żądał zwolnienia nadzwyczajnej sesji. Niestety nie powiodło się Niemcom. Przedewszystkiem rząd niemiecki skompromitował się w sprawie mniejszościowej, tem że wystosował notę do Rady Ligi Narodów przedtem aniżeli to uczyniła rzekomo poszkodowana mniejszość niemiecka w Polsce skupiająca się w tzw. „Volksbundzie”. Teraz więc gdy nadeszła obszerna nota „Volksbundu” Niemcy widząc iż są zdemaskowane i że jasnym jest, że cała robota przeciwko Polsce została przez rząd niemiecki pod wpływem kół nacjonalistycznych specjalnie zainspirowana pragną się wycofać. Oczywiście nie ulega najmniejszej wątpliwości, że min. Curtius, obawiając się przeciwnych wpływów nacjonalistów będzie bronił swej noty mniejszościowej.

Sprawa zażaleń ukraińskich

Z 7 zażaleń ukraińskich tylko 4 zostały przedłożone Komitetowi Trzech, jednak postępowanie w tych sprawach zostaje odroczone, by dać możność Rządowi polskiemu do wypowiedzenia się.

Litwa znów odwleka rokowania z Polską

Wczoraj sprawozdawca w sprawach polsko litewskich Quinones de Leon przesłał rządowi polskiemu i litewskiemu swój raport w sprawie uzgodnienia. Raport składa się z trzech części.

W pierwszej przedstawiony jest w ogólnym zarysie rozwój sporu litewskiego. W drugiej części przedstawione są ostatnie zamierzenia do nawiązania normalnych stosunków polsko-litewskich. Trzecia część raportu zaleca Polsce uruchomienie komunikacji na Niemnie, Litwie zaś otwarcie komunikacji kolejowej.

Polska w swjej odpowiedzi na tę część raportu wyraziła zasadniczo zgodę, podkreślając jednak że Liga Narodów wezwala oba państwa do podjęcia normalnych

stosunków wogóle we wszystkich dziedzinach, nie tylko na tak szczupłym odcinku.

Strona litewska w odpowiedzi zaznaczyła, iż Litwy nikt nie może zmusić do podjęcia jakiegokolwiek komunikacji z Polską.

Raport kończy się tem, że na Radzie Ligi będą przedłożone wyniki ostatnich rozmów polsko-litewskich, które odbywały się w Berlinie, a które miały być dzisiaj kontynuowane i zakończone w Genewie.

Litwa, by odwiec rokowania zawiadomiła w ostatniej chwili stronę polską, że przewodniczącym delegacji do rokowań z Polską wyznaczony został p. Klimas, poseł litewski w Paryżu.

Huraganowa burza nad Europą

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA 17. I. Od kilku dni nad Europą zachodnią, aż do linii Dniepru panują zaburzenia atmosferyczne, które do specjalnie wysokiego napięcia doszły nad Berlinem i północnymi Włochami.

Wczoraj wieczorem nad Berlinem i okolicą rozszalała się gwałtowna burza, która przybrała charakter orkanu. Straty wyrządzone we wszystkich dziedzinach miasta są bardzo znaczne. Wskutek obruszenia się murów i oderwania sztydów szeregi osób odniosły ra-

ny. Specjalnie ciężkie spustoszenie i straty wyrządził orkan w parkach berlińskich.

Nad północnymi Włochami rozpostarła się od wczoraj tak gęsta mgła, że ruch statków pomiędzy wyspami i kontynentem jest zupełnie przerwany.

W Warszawie wiatr doszedł dzisiaj w godzinach wieczornych do najwyższego natężenia. Instytut meteorologiczny przewiduje uspokojenie się wiatru jutro.

Co jest przyczyną kryzysu w rolnictwie

Ciekawe wyurzenia Pana Ministra Rolnictwa

WARSZAWA 17. I. (PAT) Sejmowa Komisja budżetowa obradowała w dniu dzisiejszym nad budżetem Ministerstwa Rolnictwa. Na wstępie posiedzenia przydzielono posłowi Roscoe referaty, o projektach ustaw o kredytach dodatkowych za lata ubiegłe i rok bieżący. Minister Rolnictwa Janta-Półczyński zabierając głos przedewszystkiem stwierdził, że punkt ciężkości spraw rolniczych nie leży w Ministerstwie ani jego budżecie, lecz we wpływie rolnictwa na politykę gospodarczą. Wszystkie postanowienia budżetowe mogą być wykonane, a mimo to rolnictwo może być w ciężkim położeniu. Nawołując do obecnego przesilenia gospodarczego minister oświadczył, iż próba obrony przez stworzenie sztucznych terytoriów samowystarczalności gospodarczej jest błędna. Nie można bowiem jednocześnie ograniczyć importu do siebie a liczyć na eksport od siebie. Minister zadaje sobie pytanie, czy przesilenie spowodowane jest ogólną nadprodukcją zbóż,

czy też zmniejszeniem się ich konsumpcji. O powszechnej nadprodukcji zbóż nie może być mowy, gdyż wzrost jej zaledwie dotrzymuje kroku przyrostowi ludności. Nadmiar zbóż na rynkach wynika przedewszystkiem z przesunięcia się konsumpcji zbóż na konsumpcję innych artykułów: masła, sera i mięsa, która znacznie wzrosła. Najbardziej daje się odczuwać przesilenie w stosunku do żyta, a Polska produkuje głównie żyto i pod tym względem osiąga rekord. Co do tych przyczyn lokalnych, to wymienić należy brak kapitału obrotowego, wadliwość organizacji zbytu i niektóre nasze sąsiedztwa.

W ciągu ostatnich 3-4 lat ceny obniżyły się o połowę. Dziś cały wysiłek musi iść w kierunku organizowania zbytu, gdyż produkcja automatycznie rozwija się pod wpływem konkurencji. Wzorcując się na politykę większości państw europejskich podniesiono cło na dowóz wszystkich ważniejszych płodów z zagranicy. W ostatnich 3-4 miesiącach nie otrzy-

malismy już wcale dowozu pszenicy. Stawki celne nie mogą jednak osiągnąć poziomu cen krajowych, Polska ma nadwyżkę pszenicy, żyta i owsa dla wywozu 670.000 tonn.

Podniesienie cen w kraju możliwe jest tylko za pomocą eksportową, jest to jednak nietylko kosztowne ale i trudne w stosowaniu, gdyż musimy unikać tego, a żeby przez nadmiar wywozu nie obniżyć cen. Na rynkach importowych osiągnęliśmy już dotąd maksimum korzyści jakie przy naszym stanie finansowym można osiągnąć. Od pewnego czasu znikło zjawisko dwóch cen, to jest, ceny wewnątrz i ceny zewnętrznej. Brak organizacji handlowej pogłębił kryzys w Polsce. Zasadniczo p. Minister jest przeciwnikiem etatyzmu, a już najbardziej handlowego. Wobec jednak załamania się całego naszego aparatu, trzeba było zastować takie środki jakie się dały.

Rząd stworzył dwie organizacje handlu żytem, jedna oparta na

ZE SWIATA

Krwawy „dzień żałoby”

BOMBAY W czasie dzisiejszych demonstracji, urządzonych z racji „dnia żałoby”, przeszło 200 Hinduów zostało rannych od kul policji.

Lokaut w bawelnie

LONDYN Wobec zezwania rokowań w przemysle bawełnianym w dniu dzisiejszym rozpoczął się lokaut.

Napad bandytów

BERLIN W godzinach największego ruchu, dwóch bandytów napadło na urzędników firmy „Bergon” zajętych wypłatą i po sterotypowaniu obecnych w lokalu zrabowali 2 tys. marek poczem zbiegli.

Nowy tryumf lotników włoskich

RZYM Lotnicy włoscy Lombardi, Morroti i Ravini wylądowali w Rzymie po przelecie 28 tysięcy kilometrów w 19 etapach nad południową Afryką.

Skutki trzęsienia ziemi

NOWY JORK W czasie trzęsienia ziemi w Meksyku miasto Oaxaca zostało zupełnie zniszczone, częściowemu zniszczeniu uległy miasta Mexico i Veracruz. Liczne ofiary nieustalona, w czasie trzęsienia na niebie pojawiło się żółte światło i błyskawice.

I w Ameryce grypa zbiera ofiary

NOWY JORK Epidemia grypy, zawleczone prawdopodobnie z Europy, przybiera groźne rozmiary. W Nowym Jorku w ciągu ostatniego tygodnia zmarło na tę chorobę przeszło 800 osób.

Strasliwa nędzza

NOVY JORK W miastach Arkansas, Kansas i Oklahoma panuje taka nędzza, że większość ludności zebrała po okolicznych wsiach o kawałek chleba. Wiele sklepów zostało spłądrowanych.

Z całej Polski

Major Kubala oskarżony o ujawnianie tajemnic służbowych

WARSZAWA Sledztwo w sprawie mjr. Kubali zostało zakończone. Akt oskarżenia z rzucenia mjr. Kubali, daleko posuniętej niesubordynacji i ujawniania tajemnic służbowych.

Tragedja małżeńska

WŁODZIMIERZ WÓŁ W szkole podchorążych rez. zastrzelił swą żonę Irenę, a następnie siebie kapitan Nowi Tadeusz Powod — choroba obojga.

Aresztowanie b. senatora

KRAKÓW Aresztowano tu pod zarzutem zbrodni zarady głownej b. senatora Mojżesza Deutschera.

porozumieniu polsko-niemieckim razem z Niemcami, a druga krajowa przez powołanie do życia państwowych zakładów przemysłowo-zbożowych, których zadaniem jest usuwanie w kraju nadwyżki podaży zboża nad popytem, w ten sposób udoła się utrzymać ceny zbóż, a zwłaszcza żyta na mniej więcej jednakoowym poziomie. Pomoc finansową Rządu dla rolników była taka, na jaką nas stać. Na premję zbożową do listopada roku ubiegłego przyznano 41 milionów. Opinia zawodowa przyznaje, że bez interwencji Rządu nasze żyto byłoby bezbronne, wobec dumpingu Rosji, ale umyślnie nie puszczamy się od razu na wielką rozbudowę zbytu, gdyż musimy wyszkolić eksporterów. Dalej Rząd udzielił kredytu i prolongat sferom rolniczym, a wynosi to sumę poważną.

Środki załagodzenia kryzysu gospodarczego w innych państwach

Cały świat ogarnięty kryzysem gospodarczym, czyni próby opamiętania sytuacji w tych źródłach z jakich on powstaje. W Polsce kryzys wywołany jest osłabieniem siły nabywczej konsumenta i dlatego wszystkie środki i wysiłki dążące muszą do obniżenia cen. Podobną sytuację spotykamy we Francji.

Inne natomiast środki zastosowały: Niemcy, Włochy, Anglia i Stany Zjednoczone, a więc państwa wysoko uprzemysłowione, gdzie kryzys wywołany jest nadprodukcją zastosowały przedewszystkiem obniżkę płac.

W Niemczech zaczęło się od obniżania płac urzędników państwowych o 6 proc.; ustawa odnosząca do 1 lutego 1931 roku i obowiązująca będzie do 1 stycznia 1934 roku. Da ona w budżecie Rzeszy Niemieckiej oszczędności 480 milionów marek rocznie. Za przykładem rządu poszedł przemysł metalowy, przyczem walka rozegrała się narazie na terenie Berlina, gdzie po przegranej strajku metalowców obniżono im płacę o 8 proc. i młodocianym robotnikom o 6 proc.

We Włoszech w dniu 1 grudnia 1930 roku ukazano się dekret rządowy obniżający płace urzędników państwowych przeciętnie o 12 proc., co da oszczędności w budżecie w sumie 750 miliardów w ciągu roku.

Rząd bowiem polecił przeprowadzić te akcje w stosunku do 700 tysięcy urzędników w kraju. Ponadto za pośrednictwem syndykatów przeprowadził rząd obniżkę płac robotniczych o 8 proc., urzędniczych o 10 proc., bankowców o 12 proc. Według obliczenia, dokonano przez „Giornale d'Italia” już przeprowadzona redukcja daje w sumie jeden miliard lirów oszczędności rocznie. Towarzystwo temu wprowadzić akcja za obniżką cen detalicznych, rezultaty jej są jednak, jak dotąd, nieznaczne.

W Anglii, gdzie władze sprawuje Labour Party, redukcja płac natrafia na pewne trudności. Niedawno rozegrał się konflikt w górnictwie węglowym, gdzie w związku z wprowadzeniem skróconego czasu pracy przemysłowcy chcieli obniżyć płace. Chwilowo pogodono się na warunkach status quo, odraczając na później skrócenie dnia pracy. Inaczej natomiast przedstawia się sprawa w kolejnictwie, które znajduje się w rękach 4 wielkich towarzystw akcyjnych. Swego czasu zredukowały one pensje swoim pracownikom o 2 i pół procent, jednak pod naciskiem rządu redukcję cofnęły. Obecnie z związku z deficytem w dochodach, sięgających sumy 10 milionów funtów, postanowiły zarządy kolej obniżyć płace swoim 650 tys. robotnikom i urzę-

dnikom o 10 proc., ażeby na tej drodze pokryć straty.

W Stanach Zjednoczonych, gdzie do niedawna jeszcze panowała polityka wysokich zarobków, pod wpływem ostrego kryzysu zaczynają przemysłowcy i farmerzy wstępować na drogę obniżki płac. Płace robotników rolnych obniżyły się ostatnio o 13 procent, zmniejszono płace robotnikom, zwłaszcza w olbrzymich kopalniach miedzi. W miastach zwalnia się robotników z wyższych grup płac i przesuwają się ich często do niższych grup zarobkowców. Nawet zwykle optymistyczny

biuletyn Board of Labour, który obejmuje zresztą tylko 3 miliony robotników, podaje oficjalnie liczbę 86.000 robotników, którym obniżono ostatnio płacę od 5—10 proc. Redukcje płac miały miejsce w wielkich firmach: International Harvester, Chrysler, National Cash Register, Goodyear Tire and Rubber i wielu innych.

Jak jednak dotychczas łagodzenie kryzysu gospodarczego, w wyżej wymienionych państwach przez obniżanie płac nie przyniosło pożądaných rezultatów i kryzys pogłębia się nadal.

Niezwykłe wyniki wysiłków rządu nad naprawą ustroju rolnego w woj. białostockiem

Posiedzenie Wojewódzkiej Rady Naprawy Ustroju Rolnego

Dnia 16 b. m. w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego odbyło się pod przewodnictwem Pana Wojewody Kosciatkowskiego posiedzenie Wojewódzkiej Rady Naprawy Ustroju Rolnego z udziałem przedstawicieli władz państwowych i delegatów organizacji społeczno-państwowych.

Na posiedzeniu zastanawiano się nad wynikami pracy Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Białymstoku za rok 1930. Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego inż. Marjan Kiedrzyński w szczególności sprawozdaniu zobrazował wynik pracy Okręgowego Urzędu Ziemskiego za rok 1930.

SCALENIE GRUNTÓW

W dniu 1 kwietnia 1930 r. było na terenie 11 powiatów województwa białostockiego, wchodzących w skład białostockiego Okręgu Ziemskiego gruntów w szacownicy w 2173 jednostkach administracyjnych, należących do 94 765 gospodarstw

o ogólnym obszarze 774.903 ha. Z tej ilości na dzień 1 stycznia 1931 r. objęto pracami scaleniowymi i znajdującymi się w różnych stadiach 1054 wsie z 55.578 gospodarstwami

o obszarze 452.579 ha. W roku 1930 Okręgowa Komisja Ziemska zatwierdziła 119 spraw scaleniowych dla 150 wsi z 9009 gospodarstwami o obszarze 69.219,8 ha.

Rozwój prac scaleniowych od roku 1918 przedstawia się jak następuje:

Od roku 1918 do 1925 włącznie opracowano projekty dla 262 wsi o obszarze 84.015,3 ha, a od roku 1926 do końca 1930 r. dla 806 wsi o obszarze 384.566,6 ha, zatwierdzono zaś orzeczeniami Okręgowej Komisji Ziemskiej do

roku 1925 spraw dla 86 wsi o obszarze 26.618 ha, a od 1926 r. do końca 1930 r. dla 812 wsi o obszarze 365.901,8 ha.

Stale przybierający rozpad spraw scaleniowych w roku 1929 doszedł do 91.000 ha prac zakończonych, w roku 1930

wynosi 90.846 ha i prawdopodobnie na tym poziomie będzie się utrzymywał nadal, rzucając przed siebie zmniejszenie w latach przyszłych, niż zwiększenie, a to dlatego, że wsie, nieobjętych scaleniem,

jest coraz mniej. Dla scalonych gospodarstw wywołują się z Urzędu hipoteki, przyczem akcja ta została zapoczątkowana w roku 1927 i dotąd wywołano do regulacji pierwotkowej hipoteki dla 384 wsi z 20.350 gospodarstwami o obszarze 161.733,6 ha.

ZNOSZENIE SŁUŻEBNOŚCI

Od roku 1918 do roku 1925 zatwierdzono zniesienie służebności dla 50 wsi z 846 osadami, a od roku 1926 do końca roku 1930 dla 606 wsi z 7026 osadami.

POMOC KREDYTOWA PRZY SCALENIU GRUNTÓW.

W ciągu roku 1930 przyznano pożyczek przy scaleniu: na przeniesienie budowli 682 gospodarstw na sumę 870.590 zł., na dokupienie gruntów 4 gospodarstwom na sumę 8830 zł. i na melioracje 29 gospodarstwom na sumę 30480 zł.

MELJORACJA I BUDOWNICTWO

Akcja melioracji rolnych i pomocy budowlanej rozpoczęła się od roku 1927 i dotąd wykonano: ekspertyz melioracyjnych w 177 wsiach na obszarze 58605 ha, opracowano projekty melioracyjne na 813 wsi na obszarze 40698, prowadzono prace wykonawcze w

Suwałki

Spółdzielnia zbytu produkcji zwierzęcej

W sali Sejmiku Powiatowego w Suwałkach, odbyło się zebranie organizacyjne Spółdzielni zbytu produkcji zwierzęcej, na które przybyło 300 rolników z całego powiatu; w zebraniu wzięli udział Starosta Powiatowy i delegaci organizacji rolniczych. Przyjęto statut Spółdzielni i wybrano Radę, do której weszli p. p. Krzywicki, Putra i Naruszewicz. Nowopowstała spółdzielnia będzie placówką wybitnie gospodarczą i zajmie się dotąd zaniedbaną dziedziną zbytu produkcji zwierzęcej w powiecie.

Gwiazdka dla dzieci

Przed kilku dniami Federacja P. Z. O. O., miasto i Towarzystwo „Przystań” urządziły Gwiazdkę dla 400 najbiedniejszych dzieci ze szkół powszechnych.

KĄCIK STRZELECKI

Przedstawienia amatorskie

We wsi Wiszowate w gminie Grabowo w pow. szczuczyńskim odbyło się przedstawienie amatorskie, na którym odegrano sztukę p. t. „Królowa przedmieścia”. Dochód przeznaczono na rzecz Zw. Strzeleckiego w Wiszowatych.

We wsi Flaszewo w gminie Bogusze, odbyło się przedstawienie amatorskie oraz zabawa taneczna. Odegrano sztukę p. t. „Więźni z Magdeburga”. Dochód przeznaczono na rzecz Związku Strzeleckiego w Grajewie.

Nowa placówka strzelecka

w powiecie białostockim

We wsi Pomygacze w powiecie białostockim zabrznięła trąbka strzelecka. Młodzież samorządnie postanowiła zorganizować u siebie oddział Strzelca. Na pierwszym organizacyjnym zebraniu odczytano statut i wybrano Zarząd w osobach pp.: Pawła Tomkiela—prezesa, Antoniego Łupinskiego—wiceprezesa, Władysława—skarbnika oraz Woźniaka Seweryna—sekretarza. Na tem samym zebraniu wybrano sekcję kulturalno-oświatową.

Wyrok na b. posłankę „Wyzwolenia” przedmiotem rozpraw Sądu Najwyższego

WARSZAWA. 17. I. W drugiej połowie lutego odbędzie się w Sądzie Najwyższym w Warszawie rozprawa przeciwko byłej posłance „Wyzwolenia”, Irenie Kosmowskiej, która za obraze Marszałka Piłsudskiego na wiecu, odbyłym w Lu-

blinie dnia 14 września ub. r., skazana została wyrokiem lubelskiego Sądu Okręgowego, zatwierdzonym potem przez lubelski Sąd Apelacyjny na karę 6 miesięcy więzienia.

Walka z jaglicą w zakładach fryzjerskich

Urząd Wojewódzki w Białymstoku rozesał okólnik do starostów w sprawie możliwości zarządzenia się gości jaglicą w zakładach fryzjerskich.

Województwo stwierdza w okólniku, że zanotowano wypadki, iż klijenci zakładów fryzjerskich zarazili się w nich jaglicą.

Województwo poleca zatem przestrzegać, aby osoby chore na jaglicę, o procesie czynnym nie

były absolutnie dopuszczane do zakładów fryzjerskich w charakterze pracowników. Poza tem Województwo poleca, by serwetki dla otarcia twarzy i powiek były czyste i zmieniane po każdym użyciu.

Zaznaczyć należy, że zagranicą zamiast serwetek z płótna używa się dla otarcia twarzy po goleniu serwetek z ligniny, które są praktyczne i tanie.

Z teki pisarza gminnego

Rok 1905 na Kurpiach

Pamiętny rok 1905 odbił głosem echem w Puszczy Kurpiowskiej, w której do dziś dnia zamieszkuje potomkowie dzielnych Kurpiów. O Kurpiach i ich przeszłości napiszę następnym razem, dziś naszkicuję pokrótce jeden z fragmentów walki Kurpiów z zaborcą o mowę polską.

Piastowałem urząd pisarza gminnego w gminie Gawrychy, zamieszkałej przez Kurpiów. Naczelnikiem powiatu był rosjanin Muzyrow, znany z tepienia wszystkiego co polskie, nie mógł jednak dać sobie rady z Kurpiami, mowę ojczystą pielęgnowali jak świętość i dzieci potajemnie po polsku czytać i pisać uczyli. Niepodobalo się to Muzyrowowi i gdy represje wzmożyły się p. Naczelnik postanowił zrobić porządek przede wszystkim w gminie Gawrychy i zarządził zwołanie zebrania gminnego.

W dniu wyznaczonym gromadnie Kurpie zebrali się, Naczelnik przybył z dwoma strażnikami.

Naczelnik wyszedł do gromady i przemówił po rosyjsku. Z gromady podniosły się głosy i żądania, aby naczelnik przemawiał po polsku, gdyż języka rosyjskiego gromada nie rozumie. Naczelnik odpowiedział że na to są w gminie szkoły w których uczą po rosyjsku, a od ich założenia t. j. od roku 1864 minęło już lat kilkadziesiąt, i przeto każdy umieć i rozumieć język rosyjski powinien. Na to podniósł się z gromady głos — „Dzieciak w szkole, choć mu w głowę kładą ruskie litery i ruską mowę, to je wnet zapomina, bo ma swoją i ta mu wystarczy. A kiep pan naczelnik po polsku nie rozumie, to niech nam przetłumaczy pan sekretarz”. Naczelnik nogą tupnął, przywołał strażnika i dał rozkaz przyprowa-

dzienia przed siebie zucha, który wyciął mu prawdę w oczy.

Stanął przed naczelnikiem w towarzystwie strażnika Kurp, wiekiem nieco pochylony i wyprostował się dumnie. Naczelnik rzucił:

— „Eto ty pozwolił siebie protestować przeciw władzi?.. ty miatieżnik!”

— „Ja rozumiem tylko „ty” i „miatieżnik”. Mam lat od urodzenia już sześćdziesiąt siedem, a pan naczelnik przeciwko mnie — dzieciak. W powstanie sześćdziesiątego trzeciego roku miałem lat bez mała dwadzieścia pięć. W powstaniu nie byłem, bo ojciec już stare gospodarce na mnie zdali to musiałem jej i ojców doglądać. Jeno pamiętam — opowiadał, że w Ostrołęce ze cmentarza przy kościele nasi Kurpie moskałom dobrze skórę sprali!”

Naczelnik zerwał się z krzesła, zaczął biegać jak zwariowany, darł wosną, rzucał po wszystkich stronach okiem nienawistnym. Zwrócił się do mnie.

— „Eto wy buntowszczyk. W Borkowo z esaulom. Strielba w Przytulach. Polskie orły w Czen-

stochowo i w Jedwabnom. Propaganda w Prussji — dumsajetje... nie! znajd. Budietie otwieczat’ za niehol!” Wskazał palcem na chłopca. „Wproczem”... — rzucił nie kończąc. Żądał papieru, usiadł, indagował chłopca... pisał protokół... W następnego dnia gdy Kurpia dobrze już wymoczył — ten rzekł: — „Ja tu z dziada pradziada osiadły na swoim tak dobrze jak i tu w tej kancelarji, na którą płacę jak placą inni. Parobkiem niczym nie jestem. Pan naczelnik tykać mnie niema prawa. A protokółu, to ja się nie boję. Zrobi mi pan naczelnik ot co... tu zrobił ruch ręką, kładąc palec duży pomiędzy średni i wskazujący. Wsadził mi pan naczelnik do kozy — ja i na nią płacę, a do więzienia to jeszcze daleko i niema za co, ho, ho, budujeta je — sami w nie wpadnieta.”

Poruszył się naczelnik na swem siedzeniu. Sponsował. Widac miał grzeski ukryte. Żądał koperty, laku, świecy. Protokół zapieczętował. Oddał pakiet strażnikowi i rozkazał odprowadzić chłopca do Łomży do gubernatora.

— A tiepier z wami — rzekł... —

— I cóż ze mną... Odpowiem na pierwsze: Gdybym był buntownikiem dawna bym Polski nie oglądał. Esaul, Borkowo, Przytuły, Czenstochowa i Jedwabno — dawno już dostatecznie wyjaśnione. Propaganda na Warmji, nie w Prussji, bo one wszak z państwem rosyjskiem zaprzyjaźnione, to dowód mej zastagi, że chciałem przysporzyć Polsce wiec i Rosji nowych zdobyczy.

— „D wolno — rzekł — czaj u was gotow?...”

Jadł, pił, przenocował. Drugiego dnia odjechał.

Chłop powrócił za kilka dni. Gubernator nałożył na niego dwadzieścia pięć rubli kary za zakłócenie spokoju na obradach zgromadzenia gminnego, które zapłacił.

Ja otrzymałem wkrótce przeniesienie do gminy Jedwabno.

Nowogród w styczniu 1931 r.

Mamert Wandali.

Wielkość wszechświata

W związku z pobytem w Kalifornii znanego uczonego, prof. Einsteina, twórcy słynnej teorii względności, donoszą o niezmiernie interesujących dysputach, prowadzonych w kołach uczonych, pracujących w głośnym obserwatorium astronomicznym na Mont Wilson, najbardziej nowoczesnym urządzonej placówce tej gałęzi wiedzy. Uчені rozważają zagadnienia dotyczące najbardziej podstawowych zagadnień wszechświata. Chodzi przede wszystkim o zbadanie, czy prawo ciążenia i zjawisko elektryczne oraz elektromagnetyczne są zjawiskami jednej i tej samej energii. Specjalną sensację wywołała świeżo ogłoszona teoria znanego astronoma amerykańskiego, dr Sharpieya, który rozważa i zw. teorię kwantów, dowodzi do zdumiewających rezultatów. Zgodnie z Sharpieya, wszechświat stale wzrasta od początku istnienia naszej ziemi i w czasie istnienia naszego człowieka w czasie istnienia naszego człowieka w czasie istnienia naszego człowieka w czasie istnienia naszego człowieka...

Nie myj się a będziesz długo żył

Ogromna większość higienistów radzi się myć i kąpać często i starannie i długo — w nowoczesnych społeczeństwach...

Nr E! 2-2b, 30 r.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Starobojarskiej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 12 lutego 1931 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku, przy ulicy Rynek Kosciuszki pod Nr. 18 w sklepie firmy „Adolf Samiit i Juskiewicz” odbędzie się sprzedaż przez licytację 70-ciu swidrow 20 tu kluczow, 10-ciu metr. rurki, krowaga i p. oszacowanych na 500 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji. Białystok, dnia 15 stycznia 1931 r.

Komornik Dziarski.

Nr. E! 2628, 30 r.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Starobojarskiej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 12 lutego 1931 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku przy ulicy Lipowej pod Nr. 1 w mieszkaniu Hirs a Zahradzkiego odbędzie się sprzedaż przez licytację umiarkowana cześci wartej na 600 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji.

Białystok, dnia 15 stycznia 1931 r.

Komornik Dziarski.

Nr. E! 2628, 30 r.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Starobojarskiej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 9 lutego 1931 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku przy ulicy Szosie Żółtkowkiej pod Nr. 4 w garażu Adama Przewózkiego odbędzie się sprzedaż przez licytację autobusu 31-o osobowego pod nazwą „Wiktor” marki „Berlice” Nr. 42276 należącego do Wiktora Czeszejko-Szackiego oszacowanego na 2500 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji. Białystok, dnia 15 stycznia 1931 r.

Komornik Dziarski.

Nr. E! 1229, 30 r.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Starobojarskiej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 17 lutego 1931 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku przy ulicy Rynek Kosciuszki pod Nr. 33 w sklepie Warata R. odbędzie się sprzedaż przez licytację 99-ciu spidów, 33 marynarek, 10-ciu kurtek, 3 palt, 10-ciu ubranek i t. p. oszacowanych na 2053 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji. Białystok, dnia 15 stycznia 1931 r.

Komornik Dziarski.

stwach ocenia się należyte działanie wody na organizm ludzki. Zupelnie odmiennego zdania jest dr. Thurmman B. Rice, profesor uniwersytetu Indjana. Amerykański uczone twierdzi, że częste i staranne mycie się poważnie zagraża naszemu zdrowiu, a na poparcie swej tezy przytacza następujące argumenty: częste mycie się usuwa i niszczy cienką warstwę tłuszczu, pokrywającą powierzchnię skóry ludzkiej, a daną człowiekowi przez naturę, celem niedopuszczenia do nasłonecznienia i uszkodzenia skóry, unoszących się w powietrzu. Jeżeli myjemy się codziennie, to mikroby mogą dostać się przez pory do wnętrza naszego organizmu.

Prof. Rice twierdzi, że ludzie, którzy mało się myją żyją dłużej i zdrowiej, niż ci, którzy postępują przeciwnie.

Alie o jednej rzeczy zapomniał profesor Rice jakby... pachniał świat, gdyby wszyscy ludzie wypowiedzieli wojnę wodzie?

Nr. E! 3061, 30 r.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Starobojarskiej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 17 lutego 1931 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku przy ulicy Rynek Kosciuszki pod Nr. 33 w sklepie Warata R. odbędzie się sprzedaż przez licytację 99-ciu spidów, 33 marynarek, 10-ciu kurtek, 3 palt, 10-ciu ubranek i t. p. oszacowanych na 2053 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji. Białystok, dnia 15 stycznia 1931 r.

Komornik Dziarski.

Nr. E! 1229, 30 r.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Starobojarskiej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 9 lutego 1931 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku przy Szosie Żółtkowkiej pod Nr. 4 w garażu Adama Przewózkiego odbędzie się sprzedaż przez licytację autobusu 31-o osobowego pod nazwą „Wiktor” marki „Berlice” Nr. 42276 należącego do Wiktora Czeszejko-Szackiego oszacowanego na 2500 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji. Białystok, dnia 15 stycznia 1931 r.

Komornik Dziarski.

Nr. E! 2628, 30 r.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Starobojarskiej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 12 lutego 1931 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku przy ulicy Lipowej pod Nr. 1 w mieszkaniu Hirs a Zahradzkiego odbędzie się sprzedaż przez licytację umiarkowana cześci wartej na 600 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji.

Białystok, dnia 15 stycznia 1931 r.

Komornik Dziarski.

Nr. E! 2628, 30 r.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Starobojarskiej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 12 lutego 1931 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku przy ulicy Lipowej pod Nr. 1 w mieszkaniu Hirs a Zahradzkiego odbędzie się sprzedaż przez licytację umiarkowana cześci wartej na 600 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji.

Białystok, dnia 15 stycznia 1931 r.

Komornik Dziarski.

Radio-program

NIEDZIELA 18. I. 31 r.

- 10.15. Nabożeństwo.
- 12.15. Transmisja Poranku z Filh. Warsz.
- 14.00. „Ochrona pożytecznych ptaków”
- 14.20. Muzyka.
- 14.00. „Parę słów o trzodzie chlewnej”
- 14.50. Muzyka.
- 15.00. „Przykłady jakich mało”
- 15.20. Muzyka.
- 15.40. Program dla dzieci.
- 16.30. Muzyka z płyt gramofonowych.
- 16.40. „Życia roślin w morzu”
- 16.55. Muzyka z płyt gramofonowych.
- 17.15. „Wtęśności przyjemne i pożyteczne”.
- 17.40. Koncert popularny orkiestry P. P.
- 19.25. Tadeusz Miltman wygłosi feljton p. t. „Uprogu Sahary”
- 19.45. Komu ikać z przed stu lat
- 19.50. Płyty gramofonowe.
- 20.00. Słuchowisko z Katowic.
- 20.10. Koncert wieczorny
- 21.30. Koncert P. P.
- 22.00. Feljton p. t. „Odczucia i przecucia ludzkie”
- 22.15. Utwory na altówkę wykona p. M. Szalwski.
- 23.00. Muzyka taneczna

PONIE ZIALEK 19. I. 31 r.

- 12.10. Muzyka z płyt gramofonowych
- 16.15. Program dla dzieci
- 16.35. Muzyka z płyt gramofonowych
- 17.15. „Jasob de Voragine”
- 17.45. Muzyka lekka z Gastronomy
- 19.10. „Sztaywa pocztowa”
- 19.25. Muzyka z płyt gramofonowych

Teatr „PALACE”

Teatr Objazd. Z.A.S.P. Sam. Woj. Białostockiego pod dyr. J. KROKOWSKIEGO

Wtorek 20 stycznia 1931 r. poraz drugi

BROADWAY

Sztuka w 3-aktach Philippe Duninga i George Abbata

Przykład B. Rychlińskiego. Bilety waznie nie nabawac mozna w kasie teatru od godz. 10 do 12 po pop. i od 5 do konce. przed. Początek o godz. 8.15 wiecz.

55-1

MASZYNOWA

Amerykańska Prasownia PAROWA FARBARNIA i CHEMICZNA PRALNIA

„ATLAS”

BIAŁYSTOK ul. Sienkiewicza Nr. 14, tel. 3-81

Przyjmuje się do farbowania, czyszczenia i prasowania damskie, dziecięce i męskie ubrania oraz do plikowania i dekolizowania tkanin. Pranie maszynowe i wywabianie plam na poczekaniu. Wykonanie robót solidne i terminowe.

50-2

UWAGA!

Nowooftworzony sklep pod firmą

PERFUMERJA „MASCOTTE”

ul. Sienkiewicza Nr. 9

zapłat zony rest w wielki wybór artykułów perfumeryjnych, kosmetycznych oraz sztużej biżuterij po cenach umiarkowanych.

Dr. M. KANEL

Choroby weneryczne, skórne i moczopięciowe. Przyjmuje od 9-11 i od 5-8 (Kobiety 4-5).

Białystok, Sienkiewicza 37. telefon 595. 96-12

Dr. J. WALCWSKI

choroby weneryczne, skórne i moczopięciowe. Przyjmuje rano i od 4-8 w Kobiety 4-5 pp.

w niedziele i święta od 10-11 r. ul. Sienkiewicza 14 m. 3 Telefon 9-49 97-1

1000-ce nowoczesnych gospodyń prasuje swoją bieliznę żelazkiem elektrycznym i są zadowolone z jego nieocenionych zalet, wygody, czystości i tanich kosztów. Prędko, czysto i tanio prasuje się tylko żelazkiem elektrycznym. Grzejniki elektryczne sprzedaje Elektrownia Białostocka na 10-cio miesięczne raty. Obstałowac możnaprzez telefon 6 i 1 Białostockie Towarzystwo Elektryczności Spółka Akcyjna.

FABRYKA SUKNA A. Sokół i Zilberfenig BIAŁYSTOK, ul. Sienkiewicza Nr. 44.

FABRYKA SUKNA i KOŁDER I. D. SZPIRO BIAŁYSTOK, ul. Sienkiewicza 42, tel. 12.

APOLLO DZIS Początek o g. 6.10, 8.10, 10.10 Ceny miejsc od 1 zł. 25 gr. Najlepszy film ostatnich lat NIEBIESKI MOTYL Największa i najlepsza kreacja EMILA JANNINGS'A W roli czarującej uwodzicielki Lola-Lola, — Marlena Dietrich UWAGA: Do obrazu przygrywa orkiestra symfoniczna (12 osób) Zw. arku Muzyców

„MODERN” Początek: 6.30, 8.30, 10.30 Ceny od 1 zł. Najpiękniejszy film wszystkich czasów Dźwiękowy film „Paramount” według powieści Blasco Ibaneza KREW na PIASKU W roli głównej: Niezapomniany, boski Rudolf VALENTINO Ilustracja muzyczna orkiestry VICTORA TALKINGA—120 osób

Kino „POLONJA” Początek szansów o g. 7. 8.30, i 10 DZIS CZARNA GWARDJA W roli głównej: Victor Mc. Lagen i Myrna Loy Ponadto: Komedia w dwóch aktach.

Kino „PRZYSTAN” Dnia i naktone dane najslaynysj i film polski według powieści Gabryeli Zapolskiej Z dnia na dzień W roli tytułowej: Marja Gorczyńska, Irena Gawęcka i Adam Brodzisz Nad program W kraju pagód Początek seansow: 4 i 6 dla młodzieży szkolnej, 8 i 10 dla publiczności starszej. Zawiadamiam P. T. Kliencie, że została otwarta na nowo znana Restauracja z wyszynkiem wód k dawna „HALLERCZANKA” przy ul. Warszawskiej 23. Wydaje śniadania, obiady i koiacje, tylko na świeżem masle. Bufet pięknie, świeżo zawsze zaopatrzony, w najwybredniejszej zakaski, jak również w dobre wódki, likiery i koni k. Proszac Szanowna P. T. Kliencie o silne poparcie kreślmy się ZARZAD.

Redaktor przyjmuje od godz. 12-13; telefon Nr 273 Redakcja czynna od godziny 12-14 i od 19-21 Telefony Redakcji, dzienny — 10-06, nocny — 2-73, Rękopisów redakcja nie zwraca CENA PRZEMUMERATY: miesięcznie z odosłaniem do domów, lub przesyłką pocztową — 4 zł. CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem — 70 gr.; w tekście 80 gr. za tekstem — 25 gr.; kronika reklamowa, komunikaty — 1 zł. za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50 proc. drożej; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. drożej. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy — 50 proc. zniżki. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Układ ogłoszeń przed tekstem 5% amowy, za tekstem 10% amowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń. Konto czekowe P. K. O. Nr. 68.425 Wydawca: Tow. Wydawnicze Polska Drukarnia w Białymstoku, Sp. Akc., Białystok ul. Ś-go Rocha 3 Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Migacz